

Geneven yleissopimusten II lisäpöytäkirja

Johdanto

[Humanitaarinen oikeus](#)

[Finlex](#)

Geneven yleissopimusten LISÄPÖYTÄKIRJA kansainvälistä luonnetta vailla olevien aseellisten selkkausten uhrien suojelemisesta (II pöytäkirja)

Sisältö

JOHDANTO

1 OSA

PÖYTÄKIRJAN ULOTTUVUUS

1 artikla Aineellinen soveltamisala

2 artikla Henkilöitä koskeva soveltamisala

3 artikla Puuttumattomuusperiaate

II OSA

INHIMILLINEN KOHTELU

4 artikla Perustakeet

5 artikla Vapautensa menettäneet henkilöt

6 artikla Syytteesenpano

III OSA

HAAVOITTUNEET, SAIRAAT JA HAAKSI

RIKKOUTUNEET

7 artikla Suojelu ja hoito

8 artikla Etsintä

9 artikla Lääkintä- ja hengellisen henkilöstön suojeleminen

10 artikla Lääkintätehtävien yleinen suojelu

11 artikla Lääkintäyksiköiden ja -kulkuneuvojen suojeleminen

12 artikla Tunnusmerkki

IV OSA

SIVIILIVÄESTÖ

13 artikla Siviiliväestön suojeleminen

14 artikla Siviiliväestölle elintärkeiden kohteiden
suojeleminen

15 artikla Vaarana olevia voimia sisältävien laitosten ja
rakennelmien suojeleminen

16 artikla Kulttuurikohteiden ja uskonnonharjoituspaikkojen
suojeleminen

17 artikla Siviiliväestön pakkosiirtoa koskeva kielto

18 artikla Avustusjärjestöt ja avustustoimet

V OSA

LOPPUMÄÄRÄYKSET

19 artikla Tunnetuksitekeminen

20 artikla Allekirjoittaminen

21 artikla Ratifiointi

22 artikla Liittyminen

23 artikla Voimaantulo

24 artikla Muutokset

25 artikla Irtisanominen

26 artikla Tiedotukset

27 artikla Rekisteröinti

28 artikla Todistusvoimaiset tekstit

Elokuun 12 päivänä 1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten LISÄPÖYTÄKIRJA kansainvälistä
luonnetta vaille olevien aseellisten selkkausten uhrien suojelemisesta (II pöytäkirja)

JOHDANTO

Korkeat sopimuspuolet,

muistaen, että 12 päivänä elokuuta 1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten yhteiseen 3 artiklaan sisältyvät humanitaariset periaatteet muodostavat ihmisyyksilöitä kohtaan kansainvälistä luonnetta vailla olevassa aseellisessa selkkauksessa osoitettavan kunnioituksen perustan,

muistaen lisäksi, että ihmisoikeuksia koskevat kansainväliset asiakirjat tarjoavat perussuojelun ihmisen henkilölle,

tähdentäen kysymyksessä olevien aseellisten selkkausten uhrien suojelun parantamisen tarvetta,

muistaen, että voimassaolevien lakien ulkopuolella jäävissä tapauksissa ihmisyyksilö on humanisuuden periaatteiden ja julkisen omantunnon vaatimusten mukaisen suojelun alainen,

ovat sopineet seuraavasta:

I OSA

PÖYTÄKIRJAN ULOTTUVUUS

1 artikla

Aineellinen soveltamisala

1. Tätä pöytäkirjaa, joka kehittää ja täydentää 12 päivänä elokuuta 1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten yhteistä 3 artiklaa muuttamatta sen nykyisiä soveltamisehtoja, sovelletaan kaikkiin aseellisiin selkkauksiin, jotka jäävät 12 päivänä elokuuta 1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten kansainvälisten aseellisten selkkausten uhrien suojelemista koskevan lisäpöytäkirjan (I pöytäkirja) 1 artiklan ulkopuolelle ja jotka tapahtuvat korkean sopimuspuolen alueella sen asevoimien ja niitä vastustavien asevoimien tai muiden järjestettyjen aseistettujen ryhmien välillä, joilla vastuullisen päällystön johdolla on hallinnassaan niin suuri osa sen alueesta, että ne pystyvät harjoittamaan jatkuvia ja keskitettyjä sotatoimia ja toteuttamaan tämän pöytäkirjan määräykset.

2. Tämä pöytäkirja ei koske sisäisiä häiriöitä ja jännitystiloja, kuten mellakoita tai yksittäisiä ja satunnaisia väkivaltaisuuksia, ja muita vastaavan luonteisia tekoja, joita ei katsota aseellisiksi selkkauksiksi.

2 artikla

Henkilöitä koskeva soveltamisala

1. Tätä pöytäkirjaa sovelletaan ilman minkäänlaista rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon tai uskoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen, syntyperään tai muuhun asemaan tai vastaavanlaiseen syyhyn perustuvaa epäsuopeaa erottelua (jäljempänä "epäsuopea erottelu") kaikkiin henkilöihin, joihin vaikuttaa 1 artiklassa määritelty aseellinen selkkaus.

2. Aseellisen selkkauksen päättyessä kaikki henkilöt, joiden vapaus aseelliseen selkkaukseen liittyvistä syistä on joko heiltä riistetty tai rajoitettu, samoin kuin henkilöt, joiden vapaus samoista syistä heiltä riistetään tai sitä rajoitetaan aseellisen selkkauksen päätyttyä, nauttivat 5 ja 6 artiklan mukaista suojelua kunnes heidän vapautensa on palautettu tai siihen kohdistuvat rajoitukset poistettu.

3 artikla

Puuttumattomuusperiaate

1. Mihinkään tämän pöytäkirjan määräykseen ei saa vedota tarkoituksena vaikuttaa valtion riippumattomuuteen tai sen hallituksen vastuullisuuteen kaikin laillisin keinoin ylläpitää tai palauttaa yleinen järjestys valtioon tai puolustaa kansallista eheyttä tai valtion alueellista koskemattomuutta.
2. Mihinkään tämän pöytäkirjan määräykseen ei saa vedota oikeutuksena välittömästi tai välillisesti mistään syystä puuttua sen korkean sopimuspuolen aseelliseen selkkaukseen tai ulkoisiin tai sisäisiin asioihin, jonka alueella selkkaus tapahtuu.

II OSA

INHIMILLINEN KOHTELU

4 artikla

Perustakeet

1. Kaikilla henkilöillä, jotka eivät suoraan osallistu tai eivät enää osallistu vihollisuuksiin, riippumatta siitä, onko heidän vapauttaan rajoitettu, on oikeus kunnioitukseen henkilöönsä, kunniaansa, vakaumuksiaan ja uskonnollisia tapojaan kohtaan. Heitä on kaikissa olosuhteissa kohdeltava inhimillisesti ja ilman minkäänlaista epäsuopeaa erottelua. On kiellettyä antaa määräys, että ketään ei saa jättää eloon.
2. Vaikuttamatta edellä esitettyihin yleismääräyksiin, seuraavat teot 1 kappaleessa tarkoitettuja henkilöitä vastaan ovat kiellettyjä aina ja kaikkialla:
 - a) ihmisen henkeen, terveyteen tai ruumiilliseen tai henkiseen hyvinvointiin kohdistettu väkivalta, erityisesti murha samoin kuin julma kohtelu, kuten kidutus, silpominen ja ruumiillisen rangaistuksen kaikki muodot;
 - b) joukkorangaistukset;
 - c) panttivangiksi ottaminen;
 - d) terroriteot;
 - e) henkilökohtaisen arvokkuuden loukkaaminen, erityisesti nöyryyttävä ja alentava kohtelu, väkisinmakaaminen, prostituutioon pakottaminen ja kaikenlainen siveellisyyteen kohdistuva väkivalta;
 - f) orjuus ja orjakauppa kaikissa muodoissaan;
 - g) ryöstö;
 - h) jollakin edellämainituista teoista uhkaaminen.
3. Lapsille on annettava heidän tarvitsemansa hoito ja apu, ja erityisesti:
 - a) heidän on saatava kasvatusta, mukaan lukien vanhempien tai vanhempien puuttuessa lapsista vastuussa olevien toivomaa uskonnollista ja moraalista kasvatusta;
 - b) kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä tilapäisesti hajalle joutuneiden perheiden

yhdistämiseksi;

c) alle viisitoista vuotiaita lapsia ei saa määrätä asevoimiin tai vastaaviin ryhmiin, eikä heidän saa antaa osallistua vihollisuuksiin;

d) tämän artiklan mukaista alle viisitoistavuotiaiden lasten erityissuojelua on jatkuvasti sovellettava heihin, vaikka he olisivat c kohdan vastaisesti osallistuneet vihollisuuksiin ja tulleet vangituiksi;

e) tarpeen vaatiessa ja milloin mahdollista vanhempien tahi lain tai tavan mukaan lapsista lähinnä vastuussa olevien luvalla on ryhdyttävä toimenpiteisiin lasten siirtämiseksi tilapäisesti pois alueelta, jolla vihollisuuksia käydään, turvallisempaan paikkaan maan rajojen sisäpuolella ja huolehdittava, että lapsia seuraa heidän turvallisuudestaan ja hyvinvoinnistaan vastaavia henkilöitä.

5 artikla

Vapautensa menettäneet henkilöt

1. Edellä olevan 4 artiklan määräysten lisäksi seuraavia määräyksiä on noudatettava vähimmäisvaatimuksina henkilöiden osalta, jotka ovat menettäneet vapautensa aseelliseen selkkaukseen liittyvistä syistä, riippumatta siitä, ovatko he internoituina tai vangittuina:

a) haavoittuneita ja sairaita on kohdeltava 7 artiklan mukaisesti;

b) tässä kappaleessa tarkoitettujen henkilöiden on samassa määrin kuin siviiliväestön saatava ruokaa ja juomavettä, turvaa terveydelle ja sen hoidolle sekä suojaa ankaralta ilmastolta ja aseellisen selkkauksen vaaroilta;

c) heidän on saatava vastaanottaa henkilökohtaista tai yhteistä avustusta;

d) heidän on saatava harjoittaa uskontoaan sekä, jos sitä pyydetään ja se on sopivaa, vastaanottaa henkistä apua hengellisessä tehtävässä toimivalta henkilöltä, kuten sotilaspapilta;

e) jos heillä teetetään työtä, on heillä oltava samanlaiset työolosuhteet ja työturvallisuus kuin paikallisella siviiliväestöllä.

2. Niiden, jotka ovat vastuussa 1 kappaleessa tarkoitettujen henkilöiden internoinnista tai vangitsemisesta, on myös mahdollisuuksiensa mukaan noudatettava seuraavia näitä henkilöitä koskevia määräyksiä:

a) lukuun ottamatta tapauksia, joissa saman perheen miehet ja naiset majoitetaan yhteen, on naiset majoitettava erikseen miehistä, ja heidän välittömänä valvojanaan on oltava nainen;

b) heidän on saatava lähettää ja vastaanottaa kirjeitä ja kortteja, joiden lukumäärää asianomainen viranomainen voi tarpeelliseksi katsoessaan rajoittaa;

c) internointi- ja vankeuspaikat eivät saa olla taistelualueen läheisyydessä. Edellä 1 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden on evakuoitava internointi- tai vankeuspaikkojen ollessa erityisen alttiita aseellisesta selkkauksesta johtuville vaaroille, edellyttäen että heidät voidaan tyydyttävän turvallisesti;

d) heidän tulee päästä osalliseksi lääkärintarkastuksista;

e) heidän ruumiillista tai henkistä terveyttään ja koskemattomuuttaan ei saa vaarantaa oikeudettomalla teolla tai laiminlyönnillä. Täten on kiellettyä alistaa tässä artiklassa tarkoitettuja

henkilöitä lääkintätoimenpiteisiin, joita heidän terveydentilansa ei vaadi ja joihin ei yleisesti hyväksytyjen sairaanhoitoperiaatteiden mukaan ryhdytä vapaiden henkilöiden kohdalla vastaavissa lääketieteellisissä olosuhteissa.

3. Henkilöitä, joita 1 kappale ei kata mutta joiden vapautta on jollakin tavalla aseelliseen selkkaukseen liittyvistä syistä rajoitettu, on kohdeltava inhimillisesti 4 artiklan ja tämän artiklan 1 kappaleen a, c ja d kohdan sekä 2 kappaleen b kohdan mukaisesti.

4. Jos vapautensa menettäneitä henkilöitä aiotaan vapauttaa, on päätöksentekijöiden ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin heidän turvallisuutensa takaamiseksi.

6 artikla

Syytteeseenpano

1. Tämä artikla koskee syytteeseenpanoa ja rangaistusta aseelliseen selkkaukseen liittyvän rangaistavan teon johdosta.

2. Tuomiota ei saa määrätä eikä rangaistusta panna täytäntöön henkilön osalta, jonka on todettu syyllistyneen rikokseen, ellei tuomiota ole antanut oikeus, joka tarjoaa oleelliset takeet riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta. Nimenomaan:

a) menettelyssä on syytetylle viipymättä ilmoitettava yksityiskohdat siitä teosta, josta häntä syytetään, ja hänelle on sekä ennen oikeudenkäyntiä että sen aikana järjestettävä kaikki asiaankuuluvat oikeudet ja mahdollisuudet puolustukseen;

b) ketään ei saa tuomita rikollisesta teosta muutoin kuin henkilökohtaisen rikosvastuun perusteella;

c) kenenkään ei saa katsoa syyllistyneen rikokseen minkään sellaisen teon tai laiminlyönnin johdosta, joka lain mukaan ei sen tekohetkellä ollut rangaistava, eikä siitä saa määrätä ankarampaa rangaistusta kuin mikä sen tekohetkellä oli voimassa. Jos teon suorittamisen jälkeen laissa on määrätty lievempi rangaistus, rikoksentekijän tulee päästä tästä osalliseksi;

d) jokainen rangaistavasta teosta syytetty oletetaan syyttömäksi, kunnes hänen syyllisyytensä on lain mukaan toteen näytetty;

e) jokaisella rangaistavasta teosta syytetyllä on oikeus olla henkilökohtaisesti läsnä häntä koskevassa oikeudenkäynnissä;

f) ketään ei saa pakottaa todistamaan itseään vastaan tai tunnustamaan syyllisyytensä.

3. Tuomitulle henkilölle on tuomiota määrättäessä ilmoitettava, mitkä hänen valitus- ja muut muutoksenhakuoikeutensa ovat ja minkä määräajan kuluessa niitä on käytettävä.

4. Kuolemantuomiota ei saa määrätä henkilölle, joka rikoksen tekohetkellä ei ollut täyttänyt kahdeksaatoista vuotta, eikä täytäntöönpanna raskaana olevan naisen eikä pienen lapsen äidin osalta.

5. Vihollisuuksien päätyttyä vallassa olevat viranomaiset pyrkivät mahdollisimman laajalti armahtamaan aseelliseen selkkaukseen osallistuneet henkilöt ja aseelliseen selkkaukseen liittyvistä syistä vapautensa menettäneet henkilöt, olivatpa he internoituina tai vangittuina.

III OSA

HAAVOITTUNEET, SAIRAAAT JA HAAKSIRIKKOUTUNEET

7 artikla

Suojelu ja hoito

1. Kaikkia haavoittuneita, sairaita ja haaksirikkoutuneita on kunnioitettava ja suojeltava riippumatta siitä, ovatko he osallistuneet aseelliseen selkkaukseen.
2. Heitä on kaikissa olosuhteissa kohdeltava inhimillisesti ja heidän on mahdollisimman laajasti ja mahdollisimman pian saatava kaikki lääkintähoito ja huomio, jota heidän tilansa edellyttää. Mitään erottelua ei saa tehdä heidän välillään muilla kuin lääketieteellisillä perusteilla.

8 artikla

Etsintä

Milloin olosuhteet suinkin sallivat ja varsinkin taistelun jälkeen, on viipymättä ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin haavoittuneiden, sairaiden ja haaksirikkoutuneiden etsimiseksi, heidän suojelemisekseen ryöstöiltä ja huonolta kohtelulta, heidän asianmukaisen hoitonsa varmistamiseksi sekä kuolleiden etsimiseksi, ruumiiden ryöstöjen estämiseksi ja asianmukaisesti hautaamiseksi.

9 artikla

Lääkintä- ja hengellisen henkilöstön suojeleminen

1. Lääkintä- ja hengellistä henkilöstöä on kunnioitettava ja suojeltava ja sille on annettava kaikki saatavana oleva apu sen tehtävän suorittamiseksi. Lääkintä- ja hengellistä henkilöstöä ei saa pakottaa suorittamaan tehtäviä, jotka ovat heidän humanitaarisen tehtävänsä vastaisia.
2. Tehtäviensä suorituksessa lääkintähenkilöstöä ei saa pakottaa antamaan etusijaa kenellekään muin kuin lääketieteellisin perustein.

10 artikla

Lääkintätehtävien yleinen suojeleminen

1. Ketään ei saa missään olosuhteissa rangaista siitä, että hän on suorittanut lääkintäetiikan mukaisia lääkintätehtäviä, riippumatta henkilöstä, jonka hyväksi ne on suoritettu.
2. Lääkintätehtävissä toimivaa henkilöä ei saa pakottaa antamaan lääkintäetiikan vastaista hoitoa tai estää antamasta lääkintäetiikan edellyttämää tai tässä pöytäkirjassa tai muissa säännöissä haavoittuneiden ja sairaiden hyväksi tarkoitettujen määräysten edellyttämää hoitoa.
3. Lääkintätehtävissä toimivien henkilöiden ammattivelvoitteita toimintansa yhteydessä haavoittuneista tai sairaista saamiinsa tietoihin nähden on kansalliset lait huomioon ottaen kunnioitettava.
4. Jollei kansallisista laeista muuta johdu, lääkintätehtävissä toimivaa henkilöä ei saa rangaista millään tavoin siitä, että hän kieltäytyy antamasta tai jättää antamatta hoidossaan olevia tai olleita henkilöitä koskevia tietoja.

11 artikla

Lääkintäyksiköiden ja kulkuneuvojen suojeleminen

1. Lääkintäyksiköitä ja -kulkuneuvoja on kaikissa olosuhteissa kunnioitettava ja suojeltava, eivätkä ne saa joutua aseellisen toiminnan kohteeksi.
2. Lääkintäyksikön- ja -kulkuneuvojen nauttima suojeleminen ei lakkaa, ellei niitä humanitaarisesta tehtävästään poiketen käytetä vihollisuuksiin. Suojeleminen voi lakata vasta kun varoitus on annettu, ja milloin soveliaista myös kohtuullinen määräaika on asetettu, eikä varoitusta ole noudatettu.

12 artikla

Tunnusmerkki

Asianomaisen viranomaisen valvonnan alaisena lääkitä- ja hengellinen henkilöstö sekä lääkitäyksiköt ja lääkitäkulkuneuvot käyttävät punaisen ristin, punaisen puolikuun tai punaisen leijonan ja auringon tunnusmerkkiä valkoista taustaa vasten. Sitä on kaikissa olosuhteissa kunnioitettava, eikä sitä saa käyttää väärin.

IV OSA

SIVIILIVÄESTÖ

13 artikla

Siviiliväestön suojeleminen

1. Siviiliväestö ja yksittäiset siviilihenkilöt nauttivat yleistä suojeleminen aseellisen toiminnan aiheuttamilta vaaroilta. Tämän suojeleminen toteuttamiseksi seuraavia määräyksiä on kaikissa olosuhteissa noudatettava.
2. Siviiliväestö ja siviilihenkilöt eivät saa joutua aseellisen toiminnan kohteeksi. Väkivaltaisuudet tai niillä uhkaaminen päätarkoituksena kauhun levittäminen siviiliväestön keskuudessa ovat kiellettyjä.
3. Siviilihenkilöt nauttivat tämän osan mukaista suojeleminen, paitsi osallistuessaan suoranaisesti vihollisuuksiin.

14 artikla

Siviiliväestölle elin tärkeiden kohteiden suojeleminen

Siviiliväestön nälkään näännyttäminen sodankäyntimenetelmänä on kielletty. Siksi siviiliväestön eloonjäämisen kannalta välttämättömien kohteiden, kuten elintarvikkeiden, elintarvikkeiden tuotantoon käytettävien viljelysalueiden, viljan, karjan, juomavesilaitosten ja -varastojen sekä kastelulaitosten hävittäminen, poistaminen tai käyttökeltvottomaksi saattaminen sekä näihin kohdistettu aseellinen toiminta on tässä tarkoituksessa kielletty.

15 artikla

Vaarana olevia voimia sisältävien laitosten ja rakennelmien suojeleminen

Vaarana olevia voimia sisältäviin laitoksiin ja rakennelmiin, kuten patoihin, valleihin ja ydinvoimaloihin ei saa kohdistaa aseellista toimintaa, vaikka nämä olisivat sotilaskohteita, jos tämä toiminta aiheuttaisi vaarana olevien voimien purkauksen ja siten suuria tappioita siviiliväestön keskuudessa.

16 artikla

Kulttuurikohteiden ja uskonnonharjoituspaikkojen suojeleminen

Vaikuttamatta Haagissa 14 päivänä toukokuuta 1954 tehdyn kulttuuriomaisuuden suojelemista aseellisessa selkkauksessa koskevan yleissopimuksen määräyksiin, kansojen kulttuuri- tai henkisen perinnön muodostaviin historiallisiin muistomerkkeihin, taideteoksiin ja uskonnonharjoituspaikkoihin kohdistetut vihollistoimet ja näiden kohteiden käyttäminen sotilaallisen toiminnan tueksi on kielletty.

17 artikla

Siviilihenkilöiden pakkosiirtoa koskeva kielto

1. Siviiliväestölle ei saa antaa siirtymismääräystä selkkaukseen liittyvistä syistä, ellei väestön turvallisuus tai pakottavat sotilaalliset syyt sitä vaadi. Jos siirto on toimeenpantava, on kaikin mahdollisin keinoin varmistettava, että siviiliväestö vastaanotetaan asianmukaisissa olosuhteissa majoituksen, terveyden, turvallisuuden ja ruokailun suhteen.

2. Siviilihenkilöitä ei saa selkkaukseen liittyvistä syistä pakottaa siirtymään omalta alueeltaan.

18 artikla

Avustusjärjestöt ja avustustoimet

1. Korkean sopimuspuolen alueella sijaitsevat avustusjärjestöt, kuten Punainen Risti (Punaisen Puolikuun ja Punaisen Leijonan ja Auringon) järjestöt voivat tarjota palvelujaan perinteisten tehtäviensä suorittamiseksi aseellisen selkkauksen uhrien suhteen. Siviiliväestö voi myös omasta aloitteestaan ottaa turvaan haavoittuneet, sairaat ja haaksirikkoutuneet ja heitä hoitaa.

2. Jos siviiliväestö joutuu kärsimään kohtuuttomasti elintärkeiden tarvikkeiden, kuten ruoan ja lääkkeiden puutteesta, siviiliväestön hyväksi on aloitettava asianomaisen korkean sopimuspuolen suostumuksella pelkästään humanitaariset ja puolueettomat avustustoimenpiteet, jotka eivät kohdistu kehenkään epäsuopeaa erottelua.

V OSA

LOPPUMÄÄRÄYKSET

19 artikla

Tunnetuksitekeminen

Tämä pöytäkirja on tehtävä mahdollisimman laajalti tunnetuksi.

20 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä pöytäkirja avataan allekirjoittamista varten yleissopimuksen osapuolille kuuden kuukauden kuluttua päätösasiakirjan allekirjoittamisesta ja se on avoinna kahdentoista kuukauden ajan.

21 artikla

Ratifiointi

Tämä pöytäkirja on ratifioitava mahdollisimman pian. Ratifioimiskirjat talletetaan yleissopimusten tallettajan, Sveitsin liittoneuvoston huostaan.

22 artikla

Liittyminen

Tämä pöytäkirja on avoinna liittymistä varten yleissopimusten jokaiselle osapuolelle, joka ei ole pöytäkirjaa allekirjoittanut. Liittymisasiakirjat talletetaan tallettajan huostaan.

23 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun kaksi ratifioimis- tai liittymisasiakirjaa on talletettu.
2. Yleissopimusten jokaisen osapuolen osalta, joka sitä myöhemmin ratifioi tämän sopimuksen tai liittyy siihen, se tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä kun asianomainen sopimuspuoli on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

24 artikla

Muutokset

1. Jokainen korkea sopimuspuoli voi ehdottaa muutoksia tähän pöytäkirjaan. Muutosehdotuksen teksti on toimitettava tallettajalle, joka neuvoteltuaan kaikkien korkeiden sopimuspuolten ja Punaisen Ristin kansainvälisen komitean kanssa päättää, tulisiko konferenssi kutsua koolle käsittelemään ehdotettua muutosta.
2. Tallettajan on kutsuttava konferenssiin kaikki korkeat sopimuspuolet sekä yleissopimusten sopimuspuolet riippumatta siitä, ovatko ne allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

25 artikla

Irtisanominen

1. Jos korkea sopimuspuoli irtisanoo tämän pöytäkirjan, irtisanominen tulee voimaan vasta kuuden kuukauden kuluttua irtisanomiskirjan vastaanottamisesta. Jos kuitenkin kyseisten kuuden kuukauden päättyessä irtisanoutuva sopimuspuoli on osapuolena 1 artiklassa tarkoitetussa tilanteessa, irtisanominen ei tule voimaan ennen kuin aseellisen selkkauksen päätyttyä. Vapautensa menettäneet henkilöt, tai henkilöt, joiden vapautta on rajoitettu selkkaukseen liittyvistä syistä, nauttivat kuitenkin edelleen tämän pöytäkirjan mukaista suojelua lopulliseen vapauttamiseensa saakka.
2. Irtisanomisesta on ilmoitettava kirjallisesti tallettajalle, jonka tulee toimittaa siitä tieto kaikille korkeille sopimuspuolille.

26 artikla

Tiedotukset

Tallettajan on tiedotettava kaikille korkeille sopimuspuolille ja yleissopimuksen sopimuspuolille riippumatta siitä, ovatko ne allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan,

a) tämän pöytäkirjan allekirjoituksista sekä 21 ja 22 artiklan mukaisesti talletetuista ratifioimis- ja liittymiskirjoista;

b) tämän pöytäkirjan 23 artiklan mukaisesta voimaantulopäivästä;

c) 24 artiklan mukaisesti vastaanotetuista ilmoituksista.

27 artikla

Rekisteröinti

1. Tämän pöytäkirjan voimaan tultua, tallettajan on toimitettava se Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristölle rekisteröintiä varten ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

2. Tallettajan on ilmoitettava myös Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristölle kaikista vastaanottamistaan tätä pöytäkirjaa koskevista ratifioinneista tai liittymisistä.

28 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan tallettajan huostaan, jonka on toimitettava siitä oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille yleissopimusten osapuolille.